

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 146 37/99-005057
Signatura: bn6fs203

Oblastní pracoviště č. 14 - Ostrava
Okresní pracoviště Ostrava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Střední průmyslová škola, 702 00 Moravská Ostrava, Kratochvílova 7/1490
Identifikátor ředitelství:	600 017 583, IZO: 000 602 132
Ředitel školy:	Ing. Dušan Pauček
Zřizovatel:	MŠMT ČR, 118 12 Praha 1 – Malá Strana, Karmelitská 7
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Ostrava, 729 00 Ostrava 1, Matiční 20
Termín inspekce:	19. - 20. leden 1999
Inspektoři:	Ing. Eva Zátopková, Mgr. Ing. Petr Bujok
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, rozvrh hodin, třídní knihy, analýzy prospěchu, vnitřní řády školy, platné učební dokumenty, personální dokumentace, tematické plány, aktuální seznam časopisů odebíraných školou.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Střední průmyslová škola 702 00 Moravská Ostrava, Kratochvílova 7/1490 sídlí od roku 1992 v průběžně rekonstruované a modernizované budově nacházející se v centru města, která je však situována mimo dopravní tepnu. V této vzdělávací instituci studuje v denních čtyřletých studijních oborech elektrotechnika, elektronické počítačové systémy, slaboproudá elektrotechnika, automatizační technika a geodézie 636 žáků ve 22 třídách. 56 žáků je vzděláváno ve studijním oboru automatizační technika v dálkovém a externím studiu.

Členitá, rozlehlá budova je tvořena komplexem tří vzájemně propojených budov, z nichž nejstarší s označením „C“ byla postavena v roce 1908. V tomto třípodlažním objektu se nacházejí kmenové třídy, historická aula, která je v současné době v rekonstrukci a knihovna školy s nabídkou odborných časopisů s cca 4500 svazky beletrie a odborných titulů. Ve škole schází prostory pro žakovskou studovnu.

Z roku 1956 pocházejí budovy s označením „A“ a „B“. V šestipodlažní budově „B“ jsou umístěny další kmenové učebny a odborné laboratoře, které jsou vybaveny a přizpůsobeny jak pro odbornou teoretickou, tak i pro praktickou, úzce specializovanou výuku, často dílenského charakteru.

Osmipodlažní budova „A“, v jejíž části sídlí Školský úřad Ostrava, je budovou správní, s odbornými učebnami pro výuku výpočetní techniky a cizích jazyků. Učebny výpočetní techniky s výkonnými PC a dalším nezbytným hardwarem jsou vybaveny operačními systémy od MS DOS 6.2, přes MS Windows 3.1, po MS Windows 95 a jsou převážně propojeny síťovým systémem Novell NetWare 4.10 s různými aplikacemi. Tyto učebny jsou víceúčelovými zařízeními s dalšími přístroji, zařízeními a didaktickou technikou, sloužícími jak k výuce různých modifikací odborných předmětů, tak i k výuce diagnostiky v odborných předmětech realizovaných studijních oborů. V těchto učebnách mohou žáci pod odborným vedením pracovat dva dny v týdnu i v odpoledních hodinách. Určitou rezervou v této oblasti zůstává využití Internetu jako moderního komunikačního systému pro potřeby žáků a učitelů. Škola v této oblasti přijala v návaznosti na použitelný objem finančních prostředků alternativní řešení. Žáci ve škole pracují s tzv. Intranetem a přístup k Internetu mají zajištěn za poplatek v „Internetové kavárně“ soukromé firmy sousedící a spolupracující se školou.

Komplex odborných učeben doplňuje moderní multimediální učebna fyziky, v níž je však účinnost projekce obrazu z monitoru počítače prostřednictvím projekčního rámečku snížena nevhodnou orientací jinak velmi kvalitní projekční plochy. Technicky překonaná, avšak stále funkční a pro potřeby výuky sloužící je odborná učebna elektrotechniky se statickou kamerou a uzavřeným černobílým televizním okruhem. V suterénu budovy se nacházejí dílny pro ruční obrábění kovů. Pro potřeby výuky cizích jazyků slouží tři jazykové učebny, z nichž ve dvou je audiovizuální technika doplněna instalovanými uživatelskými stanicemi Macintosh LC.

Vybavení všech těchto učeben představuje z hlediska didaktiky procesu výuky určitý komfort a nadstandard pro učitele i žáky. Starší, stále sloužící učební pomůcky potřebné pro názornou výuku jsou postupně nahrazovány moderními. Škola v této oblasti spolupracuje s ostravskými zastoupeními některých zahraničních firem (např. Siemens), které ji zapůjčily nejmodernější měřicí techniku. Takovéto aktivity přispívají k výrazné modernizaci a zefektivnění výuky.

Zvláštní pozornost je ve škole věnována výuce předmětu praxe, který je koordinován zástupcem ředitele pro odborný výcvik. Pro praktickou výuku jsou využívány odborné učebny (laboratoře a dílny) ve škole a smluvní dílenské pracoviště školy v Ostravě-Radvanicích. Specifikem je praxe žáků třetího ročníku studijního oboru slaboproudá elektrotechnika na reálných odborných pracovištích Hornické polikliniky v Ostravě v rámci volitelného předmětu přístrojová zdravotnická zařízení. V průběhu orientační inspekce nebyla tato pracoviště navštívena.

Při sledování vybraných vyučovacích hodin bylo zjištěno, že učebnice, které jsou žákům na začátku školního roku doporučeny, si žáci pořizují ve vlastní režii. Řadu odborných učebních textů připravují pro žáky sami vyučující. Příkladem je sbírka maturitních příkladů, návody pro praktická cvičení a učební texty pro volitelný předmět přístrojová zdravotnická zařízení

Prostory školy a její vybavenost jsou mimořádně funkční a příkladné, nadstandardní k plnění vzdělávacího programu, didaktická technika je ve výuce využívána. Inovacím a didaktice, které jsou pro školu prvořadými prioritami, je

v procesu výuky věnována značná pozornost. Sledovaná oblast je hodnocena jako příkladná, vynikající.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin a přestávky, které respektují psychohygienické požadavky, jsou stanoveny a dodrženy. Ve všech formách vyučování je brán zřetel na normy a předpisy pojednávající o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

Pracovní prostředí pro zaměstnance a žáky je vhodné z hlediska vybavení a jeho vlastností. Velká pozornost je ve škole věnována materiálnímu vybavení interiérů odborných učeben, které korespondují s vlastním zaměřením školy. Určitou rezervu je však možno spatřit v estetické úpravě některých tříd, které jsou funkčně zařízeny, jejich kapacita a velikost umožňují realizovat vzdělávací program. Vybavení pracovních míst žáků v učebnách odpovídá antropometrickým požadavkům, v laboratořích lze individuálním nastavením těchto parametrů dosáhnout. Důraz je kladen na čistotu, osvětlení. Vytápění je regulováno vlastní výměňkovou stanicí, řízenou počítačem.

K občerstvení žákům slouží bufet s pultovým prodejem, nápojový automat. Stravování mají zajištěno ve školní jídelně, která je samostatným školským zařízením.

V průběhu orientační inspekce probíhaly ve škole další stavební úpravy.

Úroveň dodržování psychohygienických zásad v organizaci života školy je na základě výše uvedených skutečností hodnocena jako nadprůměrná.

3 Hodnocení personálních podmínek

Pedagogický sbor tvoří celkem 55 učitelů, včetně vedení školy, z toho je 6 externistů.

Ve škole jsou jednoznačně vymezeny kompetence a pravomoci, vztahy nadřízenosti a podřízenosti.

Personální struktura školy odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu, využívá odbornou a pedagogickou způsobilost, metodické a poradní orgány jsou funkční. Tři z vyučujících nemají potřebnou pedagogickou způsobilost. Na výuce předmětu výpočetní technika v různých modifikacích se podílejí učitelé mající svou odbornost rozšířenu o počítačové kurzy. Vedení školy další vzdělávání učitelů prostřednictvím vybraných speciálních kurzů, rozšiřujících a doplňujících odbornost učitelů, aktivně podporuje.

Škola reaguje na nové, inspirující podněty, sleduje rozvoj inovací, zajišťuje využívání odborných časopisů a publikací. Učitelé připravují odborné texty pro žáky (viz bod č. 2 této zprávy).

Ve škole je vytvářena atmosféra důvěry a spolupráce. Personální politika školy je promyšlená. Vedení usiluje o vybudování perspektivního, stabilizovaného a kvalifikovaného pedagogického sboru.

Ostatní pracovníci školy spoluvytvářejí dobré podmínky pro práci učitelů a žáků.

Personální struktura odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Škola je ve sledované oblasti hodnocena jako nadprůměrná.

4 Plnění učebních osnov

Předložený vzdělávací program školy byl předepsaným způsobem schválen. Výuka ve sledovaných předmětech je vedena podle platných učebních osnov, které jsou průběžně plněny.

Škola ve svém vzdělávacím programu nenabízí další vzdělávací aktivity. Ve své vzdělávací strategii klade důraz především na odbornost a praktické dovednosti. Žáky se speciálními schopnostmi a potřebami je schopna diagnostikovat v procesu praktické a odborné výuky, zejména v odborných profilujících předmětech jako je například telekomunikační technika, přístrojová zdravotnická zařízení, grafické, operační a databázové systémy, programování, nebo v předmětu praxe. Pro odbornou a praktickou výuku má škola pro žáky vytvořeno velmi podnětné prostředí.

Schválené učební programy jsou plněny. Ve vzdělávací strategii je důraz kladen na odbornost a praktické dovednosti v souladu s profilem absolventa. Sledovaná oblast je pro absenci nabídky dalších individuálních vzdělávacích aktivit hodnocena jako spíše nadprůměrná.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Podkladem pro hodnocení školy z hlediska výsledků vyučování se staly hospitace ve vybraných vyučovacích předmětech, orientované na výuku fyziky, matematiky, odborných předmětů a německého jazyka.

Výuka ve sledovaných vyučovacích jednotkách byla vedena dle tematických plánů, vycházejících z platných učebních dokumentů, jimiž se vyučující při své činnosti řídí. Kontrolou zápisů odučené látky v třídních knihách nebyly zjištěny odchylky ve výuce.

Matematika, fyzika odborné předměty, převážně elektrotechnické

Ke kvalitě vyučování těchto odborných předmětů pozitivně přispívá úzká spolupráce technické a přírodovědné předmětové komise. Konkrétně se jedná o nutné přesuny učiva matematiky tak, aby v rámci elektrotechnických předmětů bylo možné efektivně používat běžných matematických nástrojů.

V hospitovaných hodinách matematiky a fyziky učitelé při frontálním způsobu výuky využili ze škály didaktických metod motivační opakování včetně kontroly (v matematice písemnou formou), výklad, souhrnné opakování, krátké procvičení a procvičování formou domácího cvičení (v matematice pouze dořešení úlohy).

Rovněž v odborných předmětech byla s výjimkou cvičení aplikována frontální forma výuky. Jako dominantní byl zaznamenán výklad nového učiva. Aplikovali ho zkušení učitelé, jimi použité postupy byly v souladu s didaktickými principy (logická návaznost, přiměřenost, malé postupné kroky). Ve většině vyučovacích hodin bylo z hlediska efektivity žákovského zápisu do sešitů pozitivní pečlivé a dobře esteticky působící grafické využití tabule. Ve cvičení z automatizace byla pozorována skupinová forma výuky, v předmětu přístrojová zdravotnická zařízení byl sledován výrazně pozitivně motivující vztah učitel - žáci a v části hodiny předmětu elektrická měření učitel předvedl velmi zajímavé jednání vedoucí k rozvoji komunikativních schopností žáků. Během inspekce byly zaznamenány i vzájemné hospitace učitelů s deklarovaným cílem zlepšit vzdělávací působení školy na své žáky. Někteří z učitelů odborných předmětů by však měli svůj „inženýrský“ přístup k vyučování důsledněji doplňovat dalšími didaktickými metodami, např. dobře promyšleným procvičováním učiva (též i formou domácích cvičení) nebo adresně konkrétním opakováním učiva se žáky.

Německý jazyk

Učivo cizího jazyka na střední odborné škole vede žáky k osvojení komunikativní kompetence v příslušném jazyce, rozšiřuje celkový kulturní rozhled, přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce a prohlubuje všestranné i odborné

vzdělání. Výuka německého jazyka byla vedena v učebně cizích jazyků vyučujícím plně odborně a pedagogicky způsobilým. Tematicky zaměřená odborná učebna svým materiálně technickým vybavením nabízela vyučujícímu různé možnosti v uplatnění metod a forem práce. Této skutečnosti bylo v průběhu obou sledovaných vyučovacích hodin plně využito. Střídaný byly různé formy a metody práce, využita byla didaktická technika, vyučujícím zpracovaná schémata, žáci měli k dispozici učebnice. Důraz byl kladen zejména na řečové dovednosti, zvýšená pozornost byla věnována gramatice, jako jednomu ze stěžejních jazykových prostředků. Do procesu výuky byli aktivně zapojeni všichni žáci. Úroveň jejich znalostí odpovídala učivu daného ročníku. V závěru hospitovaných vyučovacích hodin německého jazyka byl věnován prostor pro shrnutí učiva, zopakování nabytých vědomostí a pro zadání domácího úkolu.

Na základě hospitací devíti vyučovacích hodinách vybraných vyučovacích předmětů je kvalita vyučování hodnocena jako nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Střední průmyslová škola se zaměřením na výuku elektrotechniky je odbornou střední školou, připravující žáky pro výkon odborných činností ve studovaném oboru. Při jejich výchově je kladen důraz zejména na kreativitu, odbornost a praktické dovednosti.

Absolventi školy dle orientační zpětnovazební informace Úřadu práce v Ostravě nacházejí uplatnění na trhu práce. 60 % žáků z celkového počtu přihlášených se stává studenty technických vysokých škol.

Škola pravidelně analyzuje a následně vyhodnocuje výsledky vzdělávání. Průměrný prospěch třídy za první pololetí školního roku 1998/99 se pohybuje v rozmezí od 2,16 do extrémních 3,13, s oscilací kolem 2,4. Obdobné jsou také výsledky maturitních zkoušek.

Žáci školy se každoročně účastní matematické a fyzikální olympiády. V minulém školním roce žák školy získal 4. místo v celostátní soutěži v matematice v kategorii středních průmyslových škol –.

Život školy se řídí vnitřním řádem (tzv. organizace vyučování), ve kterém jsou deklarativně vymezeny všechny povinnosti žáků. Zvláštními pokyny je upraven režim v šatnách, ve sportovní hale a na pracovištích praxe.

Ve škole funguje prevence problémových jevů.

Zástupci jednotlivých tříd jsou respektovanými partnery vedení školy (kontakt je koordinován statutárním zástupcem ředitele školy).

Podmínkám a výsledkům formativního působení na žáka je ve škole věnována značná pozornost. Určitou rezervou zůstává průměrný prospěch žáků. Sledovaná oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

7 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

V souvislosti s kontrolou plnění učebních osnov u hospitovaných předmětů, byla provedena kontrola plnění učebních plánů u všech realizovaných studijních oborů.

Žáci 1., 2. a 4. ročníku studující ve čtyřletém denním studijním oboru 26-84-6/00 Elektrotechnika jsou vzděláváni dle učebního plánu schváleného MŠMT ČR ze dne 13. 6. 1994 pod č. j. 18487/94-23 s účinností od 1. 9. 1994, počínaje prvním ročníkem.

Žáci 1., 2. a 4. ročníku studující ve čtyřletém denním studijním oboru 26-69-6/00 Elektronické počítačové systémy jsou vzděláváni dle učebního plánu schváleného MŠMT

ČR ze dne 20. 11. 1990 pod č. j. 24393/00-21 s účinností od 1. 9. 1990, počínaje prvním ročníkem.

Žáci 1., 2. a 4. ročníku studující ve čtyřletém denním studijním oboru 26-65-6/00 Slaboproudá elektrotechnika jsou vzděláváni dle učebního plánu schváleného MŠMT ČR ze dne 20. 11. 1991 pod č. j. 26482/91-21 s účinností od 1. 9. 1992, počínaje prvním ročníkem.

Žáci 4. ročníku studující ve čtyřletém denním studijním oboru 26-66-6/00 Automatizační technika jsou vzděláváni dle učebního plánu schváleného MŠMT ČR ze dne 9. 4. 1990 pod č. j. 14921/90-21 s účinností od 1. 9. 1990, počínaje prvním ročníkem. V tomto studijním oboru jsou vzděláváni také žáci dálkového a externího studia

Žáci 4. ročníku studující ve čtyřletém denním studijním oboru 36-55-6/00 Geodézie jsou vzděláváni dle učebního plánu schváleného MŠMT ČR ze dne 11. 4. 1994 pod č. j. 15018/94-23 s účinností od 1. 9. 1994, počínaje 1. a 3. ročníkem.

Učení plány jsou plněny. Sledovaná oblast není hodnocena.

ZÁVĚRY

Z dílčích závěrů orientační inspekce zaměřené na podmínky a průběh vzdělávání a posílené v souladu s platnou inspekční metodikou o kontrolu plnění učebních plánů vyplývá, že škola je kvalitní moderní vzdělávací institucí, kladoucí důraz na syntézu teoretických odborných vědomostí s praktickými dovednostmi. Kvalita odborného vzdělání a podmínek materiálně technického vybavení jsou pro školu prioritou.

V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno porušení platné legislativy.

Škola je ve sledovaných oblastech hodnocena jako nadprůměrná.

Doporučení:

- centrální knihovnu školy doplnit výhledově o studovnu pro žáky,
- zvýšit účinnost projekce v odborné učebně fyziky změnou orientace projekční plochy,
- při hospitační činnosti řídicích pracovníků školy v odborných předmětech zvýšit pozornost sledování aplikacím dalších didaktických metod, např. procvičování učiva adresnou formou, popř. formou zadávání domácích cvičení.

